

ÜCRET GARANTİ FONU

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

Genel Olarak

Ülkemizde sıkça yaşanan ekonomik kriz vb. nedeniyle pek çok işletme maddi anlamda zor durumlara düşebilmekte, hatta çalışanlarının dahi ücret alacaklarını ödeyemeyecek konuma gelmektedir. Oysaki işçilerin tek geçim kaynağı olan ücretlerinin kendilerine ödenmemesi çalışanların ve ailelerinin geçimlerini zora sokmaktadır. Yasa koyucu, bu riski görerek sosyal güvenlik mevzuatı içerisinde bu hususta düzenlemeye gitmiştir.

Konuyla ilgili Türkiye İş Kurumu`nce çıkarılan 28.06.2009 tarih ve 27272 sayılı “Ücret Garanti Fonu Yönetmeliği”nde ücret alacağına ilişkin özel olarak bir tanımlama yapılmıştır. Buna göre; “... İşçinin, iş ilişkisinden kaynaklanan ve işverenin konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması, iflası veya iflasın ertelenmesi nedenleri ile ödeme güçlüğüne düşmesinden önceki ödenmeyen en fazla üç aylık temel ücrete ilişkin alacakları, ...” şeklinde tanımlanmıştır. Buradaki en önemli noktalardan birisi tanımdan da anlaşılacağı üzere ortaya çıkan alacağın işverenin ödeme güçlüğüne düşmesinden önce ortaya çıkmasıdır. Ödeme güçlüğüne ortaya çıkmasından sonra hak edilen ücretler Ücret Garanti Fonu`nun kapsamı dışında tutulmuştur.

Ücret Garanti Fonu(ÜGF)`ndan Yararlanabilme Koşulları

İşverenin ödeme güçlüğüne düşmesi durumunda(iflası, iflasın ertelenmesi, konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması) işçilerin, işveren ile aralarındaki iş ilişkisinden kaynaklanan üç aylık ödenmeyen ücret alacaklarını karşılamak üzere İşsizlik Sigortası Fonu içerisinde ayrı bir Ücret Garanti Fonu(ÜGF) oluşturulmuştur. ÜGF, işverenlerce işsizlik sigortası primi olarak yapılan ödemelerin yıllık toplamının yüzde biridir(4447 s. K. ek m. 1/I).

Ücret Garanti Fonu`ndan faydalanabilmek için;

- 1) **İşverenin ödeme aczine düşmesi**(iflası,iflasın ertelenmesi, konkordato ilan edilmesi, işveren için aciz vesikası alınması),
- 2) Bir işçiye ait **en fazla üç aya kadar ücret alacağının bulunması**(Ücret alacağının 3 ayı geçmesi halinde, geçen kısma ilişkin bu fondan ödeme yapılmaz.),
- 3) **Alacağın işçi ve işveren arasındaki iş ilişkisinden doğan ücret alacağı olması,**
- 4) İşçinin, **işverenin ödeme güçlüğüne düşmesinden önceki son 1 yıl içinde aynı işyerinde çalışmış olması**(Yani işçinin, bu 1 yıllık süreyi işverenin ödeme aczine düşmesinin öncesinde tamamlayamaması durumunda ÜGF`den yararlanması söz konusu olamayacaktır.),
- 5) İşçinin alacağı,**işverenin ödeme güçlüğüne düştüğü tarihten önceki ücret alacaklarına ilişkin olmalı**(Yani işverenin ödeme aczine düşmesi sonrasında ortaya çıkan ücret alacakları ÜGF`nin kapsamı dışında kalacaktır.) ve alacaklara ilişkin olarak İşçi Alacak Belgesi alınması,

Koşullarının bir arada gerçekleşmesi gereklidir. **Bu şartların gerçekleşmesi halindedigortalının İŞKUR'a aşağıdaki şekilde başvurusu** üzerine kendisine ödeme yapılır.

Bu arada şunu da belirtmek gerekir ki işçinin **İşsizlik Sigortası'ndan işsizlik ödeneği verilmekte olması ÜGF'den faydalanmaya engel olmaz.** Çünkü her biri ayrı bir riske karşı güvence sağlamaya yöneliktir. İşsizlik ödeneği adından da anlaşıldığı üzere belli şartların mevcudiyeti halinde, kişileri işsiz geçen dönemde korumaya yönelik olan bir sosyal güvencedir. Oysaki ÜGF'nin ortadan kaldırmaya çalıştığı risk, yukarıda saydığımız koşulların mevcudiyeti halinde, işçinin çalışmasının karşılığı olan ücret alacağından mahrum kalmamasına yönelik bir sosyal güvencedir.

Kuruma Başvuru ve Şekli

Sigortalının Ücret Garanti Fonu'ndan faydalanabilmesi için;

a) İşveren hakkında aciz vesikası alınması durumunda, icra dairesinden alınan aciz vesikası veya 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 105 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca alınacak hacze kabil mal bulunmadığına ilişkin haciz tutanağı ve işveren tarafından düzenlenen işçi alacak belgesi,

b) İşverenin iflası durumunda, mahkemece verilen iflas kararı veya İcra ve İflas Kanununun 166 ncı maddesi uyarınca iflas kararının ilan edildiğini gösteren belge ve iflas dairesi veya iflas idaresi tarafından onaylanan işçi alacak belgesi,

c) İşverenin iflasının ertelenmesi durumunda, mahkemece verilen iflasın ertelenmesi kararı veya İcra ve İflas Kanununun 166 ncı maddesi uyarınca iflasın ertelenmesinin ilan edildiğini gösteren belge ve kayyım tarafından onaylanan işçi alacak belgesi,

ç) İşveren hakkında konkordato ilan edilmesi durumunda, mahkemece verilen konkordato mühlet kararı veya İcra ve İflas Kanununun 288 inci maddesi uyarınca konkordato mühlet kararının ilan edildiğini gösteren belge ve konkordato komiseri veya konkordato tasfiye memuru tarafından onaylanan işçi alacak belgesi ile birlikte işçinin Kurum(İŞKUR) birimine başvurusu gerekir. Kurum tarafından ücret alacağının ödenebilmesi için iş sözleşmesinin devam edip edilmediğine bakılmaz.

Ücret Garanti Fonu'ndan Ödeme Yapılması

Başvuru üzerine başvurunun yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna dek üç aya kadar olan ücret alacağı işçiye Kurumca ödenir. Ancak bu ücret alacağının ödenmesinde günlük ücret alacağı üst sınırı vardır. Bu üst sınır 5510 s. "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu"nun 82. maddesindeki belirtilen düzenlemeye göre hesaplanır(Madde 82'ye göre üst sınır sigortalıların günlük kazanç alt sınırının(asgari ücret) 6,5 katıdır.). Bu sınırı aşan günlük ücret alacağı, aşan kısmı dikkate alınmaksızın üst sınırdan ödenir. Ödemeler, Kuruma başvuru sırasına göre yapılır.